

1 Dokazno breme

1.1 Kakšna so pravila o dokaznem bremenu?

Splošno načelo v luksemburškem pravu je, da dokazno breme nosijo osebe, ki zahtevajo izpolnitev obveznosti. Podobno morajo tudi osebe, ki trdijo, da jih neka obveznost več ne zavezuje, dokazati, da so izvedle plačilo ali opravile dejanje, s katerim so bile razrešene obveznosti.

1.2 Ali obstajajo pravila, ki določena dejstva izvzemajo iz dokaznega bremena? V katerih primerih? Ali je mogoče predložiti dokaze, da bi dokazali neveljavnost posebne pravne domneve?

V skladu z luksemburškim pravom se v nekaterih primerih domneva, da osebi ni treba dokazati dejstva, ki bi ga bilo težko ali nemogoče dokazati. Domneve so sklepi, ki jih o neznanem dejstvu pravo ali sodišče izpelje iz znanega dejstva.

Pravo razlikuje med dvema vrstama domnev: med pravnimi domnevami, ki na podlagi določenega zakona veljajo za nekatera dejanja ali dejstva, in domnevami, ki niso določene z zakonom, temveč so prepuščene presoji sodišča, ki dopusti samo resne, natančne in skladne domneve.

Na splošno velja, da je mogoče domneve z ustreznimi dokazi ovreči. Ko se na primer zakoncema rodi otrok, se domneva, da je oče otroka mož otrokove matere, vendar pa je mogoče vložiti tožbo za izpodbijanje očetovstva.

Redkejše so neizpodbojne domneve, ki jih ni mogoče ovreči.

1.3 Do kakšne mere mora biti sodišče prepričano o dejstvu, da na njem utemelji svojo sodbo?

Sodišče ima pri presoji dejstev neomejeno diskrecijsko pravico. Če se pojavijo dvomi, sodišče preveri, ali obstajajo resni, natančni in skladni dokazi ter dokaze sprejme ali zavrne na podlagi verjetnosti zatrjevanih dejstev.

2 Pridobivanje dokazov

2.1 Ali je za pridobivanje dokazov vedno potreben predlog stranke ali lahko sodnik v nekaterih primerih dokaze pridobi na lastno pobudo?

Sodnik lahko pridobivanje dokazov odredi na zahtevo stranke. Poleg tega lahko v nekaterih primerih dokaze pridobi tudi na svojo pobudo.

2.2 Kateri so nadaljnji koraki, če je predlogu stranke za pridobitev dokazov ugodeno?

Sodnik imenovanega izvedenca pouči o njegovi nalogi. Izvedenec uradno pozove stranke v postopku in tretje osebe, ki morajo sodelovati v preiskavi. V skladu z načelom kontradiktornosti je treba dokaze izvajati v navzočnosti strank.

2.3 V katerih primerih lahko sodišče zavrne predlog stranke za pridobitev dokazov?

Sodnik lahko zahteva izvedbo dokazov vedno, kadar nima dovolj informacij, na katere bi oprl odločitev.

Izvajanje dokazov v zvezi z zatrjevanim dejstvom je mogoče zahtevati samo, če tožnik nima zadostnih dokazov, da bi dejstvo dokazal. Izvajanja dokazov nikakor ni mogoče odrediti, da se nadoknadi malomarnost stranke pri zbiranju dokazov.

Tudi izbiro ukrepov morajo sodniki omejiti na to, kar zadostuje za rešitev spora, pri tem pa morajo izbrati najpreprostejšo in najcenejšo rešitev.

2.4 Katera dokazna sredstva obstajajo?

Različna dokazna sredstva so listinski dokazi, ustni dokazi, domneve, priznanje in dokazi pod prisego.

2.5 Kateri so načini pridobivanja dokazov od prič in ali se ti razlikujejo od načinov za pridobitev dokazov od izvedencev? Kakšna so pravila v zvezi s predložitvijo pisnih dokazov in izvedenskih poročil/mnenj?

Načini pridobivanja dokazov od prič in izvedencev

Če je dopustno dokazovanje s pričami, lahko sodniki pridobijo dokaze od tretjih oseb, ki lahko zaradi poznavanja spornih dejstev ta dejstva pojasnijo. Ti dokazi se lahko pridobijo v obliki izjav ali se zberejo s preiskovalnimi metodami, odvisno od tega, ali so pisni ali ustni.

Sodniki lahko od katere koli osebe zahtevajo pojasnilo v obliki izjav, posvetovanj ali izvedenskega mnenja v zvezi z dejstvom, ki ga mora pojasniti izvedenec. Če se ne zahteva pisno mnenje, lahko sodnik dovoli izvedencem, da mnenje podajo ustno na obravnavi; to mnenje se zapiše, podpišeta pa ga sodnik in sodni tajnik.

Pravila o predložitvi pisnih dokazov in pisnih poročil ali mnenj izvedencev

Pisni dokazi:

stranka, ki se sklicuje na neki dokument, mora ta dokument dati na voljo vsem drugim strankam v postopku. Poslati ga je treba s povratnico ali ga predložiti tajništvu sodišča. Dokumenti morajo biti na voljo brez kakršnih koli zahtev.

Pisna poročila ali mnenja izvedencev:

izvedenci predložijo poročila tajništvu sodišča. Pripravi se eno samo poročilo, tudi če je izvedencev več; če se ne strinjajo, vsak izvedenec poda svoje mnenje. Če izvedenec zaprosi za mnenje drugega izvedenca s področja, za katero sam ni specializiran, se to mnenje priloži zapisniku zaslišanja ali spisu, odvisno od zadeve.

2.6 Ali so določena dokazna sredstva močnejša od ostalih?

Nekatera dokazna sredstva so močnejša od drugih:

za dokaz se šteje javna listina (*acte authentique*), ki jo sestavi uradna oseba (notar, sodni izvršitelj itd.) pri izvajanju svojih pooblastil, razen če se dokaže nasprotno;

za dokaz se šteje tudi zasebni dogovor, ki ga stranke sestavijo in podpišejo same, brez uradne osebe, če ni nasprotnih dokazov;

ustni dokazi in druga dokazna sredstva so prepuščeni presoji sodnika.

2.7 Ali so za dokazovanje določenih dejstev obvezni določeni načini dokazovanja?

Pisni dokaz je nujen za utemeljitev pravnega akta (pogodbe), katerega vrednost presega 2 500 EUR. Dejstvo (npr. nesreča) pa se lahko dokaže s poljubnimi sredstvi.

2.8 Ali so priče dolžne pričati po zakonu?

Za priče je predpisano obvezno sodelovanje v sodnem postopku, da se ugotovi resnica v zadevi.

2.9 V katerih primerih lahko priče zavrnejo pričanje?

Osebe, ki dokažejo, da imajo utemeljen razlog, so lahko oproščene pričanja. Pričanje lahko zavrnejo tudi starši ene izmed strank, drugi njeni sorodniki v ravni črti in njen zakonec ali nekdanji zakonec.

2.10 Ali je lahko oseba, ki zavrne pričanje, kaznovana ali prisiljena, da priča?

Priče, ki izostanejo od pričanja, so lahko pozvane pred sodišče na svoje stroške, če je njihovo pričanje nujno. Priče, ki izostanejo od pričanja, in osebe, ki brez utemeljenega razloga zavrnejo pričanje ali zaprisego, se lahko kaznujejo s civilno kaznijo od 50 EUR do 2 500 EUR.

Če oseba dokaže, da se na zadevni dan ni mogla udeležiti obravnave, je lahko oproščena plačila kazni in stroškov.

2.11 Ali obstajajo določene osebe, od katerih ni dovoljeno pridobiti dokazov?

Za pričo je lahko pozvan kdor koli, razen oseb, za katere se šteje, da niso sposobne pričati.

Osebe, ki niso sposobne pričati, je kljub temu mogoče zaslišati pod enakimi pogoji, vendar brez zaprisege. Vendar potomci nikoli ne smejo pričati v zvezi z dejstvi, na katera se zakonca sklicujeta v vlogi za razvezo zakonske zveze ali prenehanje življenjske skupnosti.

2.12 Kakšna je vloga sodnika in strank na zaslišanju priče? Pod kakšnimi pogoji je lahko priča zaslišana prek videokonference ali z drugimi tehničnimi sredstvi?

Vloga sodnika in strank na zaslišanju priče

Sodnik priče zasliši ločeno po vrstnem redu, ki ga določi sam, ko so priče navzoče ali pozvane. Priče svoje izpovedbe ne smejo brati.

Sodniki lahko priče zaslišijo o vseh zadevah, določenih z zakonom, tudi če te zadeve niso omenjene v sklepu o izvajanju dokazov. Priče lahko znova pokličejo, jih soočijo med seboj ali s strankami ter jih po potrebi zaslišijo v navzočnosti izvedenca.

Stranke prič med izpovedbo ne smejo prekinjati, jim postavljati vprašanj ali nanje vplivati, niti jih ne smejo neposredno nagovoriti, saj so v nasprotnem primeru lahko izločene. Če sodnik meni, da je to potrebno, lahko priči po končanem zaslišanju postavi dodatna vprašanja, ki so mu jih predložile stranke.

Videokonference ali druga tehnična sredstva

Uredba Sveta (ES) št. 1206/2001 o sodelovanju med sodišči držav članic pri pridobivanju dokazov v civilnih ali gospodarskih zadevah naj bi izboljšala, poenostavila in pospešila sodelovanje med sodišči držav članic pri pridobivanju dokazov. V luksemburškem pravu ni posebnih določb o videokonferencah. Zanje veljajo običajna pravila iz novega zakonika o civilnem postopku o zaslišanju prič, sodnikovi osebni presoji in osebni navzočnosti. Sodišča so opremljena s potrebno tehnično opremo. Na datum, določen za videokonferenco, so navzoči sodnik, sodni tajnik, tolmač in tehnik.

Sodnik lahko odredi zvočno ali slikovno snemanje vseh ali dela pripravljalnih poizvedb. Posnetek se hrani v tajništvu sodišča. Katera koli izmed strank lahko zaprosi za kopijo ali prepis na svoje stroške.

3 Ocenjevanje dokazov

3.1 Ali so sodišču postavljene omejitve pri izdaji sodbe, če stranka dokaza ni pridobila zakonito?

Sodišče ne bo dopustilo dokazov, pridobljenih z nezakonitimi sredstvi, kot so skrita kamera ali telefonsko prisluškovanje, za katere oseba ni vedela.

3.2 Ali moja izjava šteje kot dokaz v postopku, v katerem nastopam kot stranka?

Izjave stranke v postopku praviloma nimajo dokazne vrednosti.

Sorodne povezave

<http://www.legilux.lu/>

Zadnja posodobitev: 13/05/2020

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezne kontaktne točke pri Evropski pravosodni mreži, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska pravosodna mreža v civilnih in gospodarskih zadevah ter Evropska komisija ne prevzemata nobene odgovornosti v zvezi z informacijami in podatki v tem dokumentu. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Zaradi izstopa Združenega kraljestva iz Evropske unije države članice posodablajo strani z nacionalno vsebino na tem spletišču. Če spletna stran vključuje vsebino, ki še ne odraža izstopa Združenega kraljestva, je nenamerna in jo bomo ustrezno odpravili.